

kontrol uden retskendelse i virksomheder med henblik på at kontrollere om de økonomiske oplysninger, som myndigheden er i besiddelse af, giver et retvisende billede af borgerens indtægt. Der henvises til de specielle bemærkninger til § 12 a.

Konsekvenserne af, at borgeren ikke medvirker i sagen, fremgår af forslaget § 11 b. Der henvises til bemærkningerne til § 11 b om den processuelle skadevirkning.

Konsekvenserne, hvis borgeren ikke efterfølgende giver oplysninger om ændringer, der har betydning for tildelingen af hjælpen, jf. § 11, stk. 2, vil typisk være, at ydelsen ikke længere kan tildeles, og at myndigheden rejser en sag om tilbagebetaling, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Betingelserne for tilbagebetaling fremgår af de enkelte sociale love. Myndigheden skal også oplyse om, at det kan være en konsekvens, at myndigheden efter omstændighederne kan anmelde borgeren for socialt bedrageri efter straffelovens § 279 eller for overtrædelse af den nye straffebestemmelse i § 12 b, hvis borgeren ikke oplyser om ændringerne og derfor har modtaget en ydelse med urette.

Det er yderst vigtigt, at myndigheden skriftligt oplyser borgeren om, at borgeren skal oplyse om ændringer, der kan have betydning for hjælpen og specifikt får at vide, hvilke ændringer der kan have betydning for hjælpen. Den information, som myndigheden skal give, skal være tilstrækkelig til, at borgeren kan eller bør kunne indse, at ændringen gør det muligt, at pågældende ikke helt eller delvist har ret til ydelsen. Hvis myndighedens oplysninger ikke er tilstrækkelig præcise, og myndigheden ikke senere kan dokumentere, at borgeren har fået besked om oplysningspligten og dens omfang, vil det være vanskeligt for myndigheden at godtgøre, at borgeren har vidst, at ydelsen blev modtaget med urette og derfor skal betale ydelsen tilbage. Det vil ligeledes normalt være vanskeligt i en retssag at føre bevis for, at en borger har handlet groft uagtsom eller forsættligt, og dermed vanskeligt at dømme vedkommende for overtrædelse af den nye straffebestemmelse i § 12 b eller straffelovens bedrageribestemmelse, hvis myndigheden ikke har informeret borgeren om præcis hvilke ændringer, der kan medføre, at ydelsen modtages med urette.

For en nærmere beskrivelse af den ny straffebestemmelse i § 12 b, henvises til de specielle bemærkninger til bestemmelsen.

Til retssikkerhedslovens § 12 a

Kontrolbestemmelsen

Eftersynet er et led i den almindelige kontrol med udbetalingen af de sociale og beskæftigelsesmæssige

ydelser. Der kan kun foretages kontrol af borgerens løn- og ansættelsesforhold, hvis borgeren søger om eller får en ydelse, der er omfattet af denne lov, jf. § 2, stk. 4, eller hvis borgeren modtager en ydelse, som beregnes på grundlag af ægtefællernes samlede indtægter. Anvendelsesområdet for loven eller dele heraf, fremgår af bekendtgørelse nr. 1187 af 12. december 2002 om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det er den kommune, som virksomheden ligger i, som alene eller sammen med andre myndigheder kan foretage eftersynet. Det er den konkrete virksomhed i kommunen, som eftersynet kan foretages i, uanset at virksomheden måtte have hovedsæde i en anden kommune.

Foretages eftersynet i samarbejde med andre myndigheder, f.eks. Arbejdsdirektoratet, skal de respektive myndigheder hver især følge hjemlen i deres egen lovgivning.

Adgangen til at foretage eftersyn er begrænset til lokaler m.v., der benyttes af virksomheder. Der skabes derfor ikke adgang for offentlige myndigheder til at foretage eftersyn uden retskendelse i private hjem.

Kommunen skal ved kontrollen legitimere sig på behørig vis og de øvrige deltagere i eftersynet skal redegøre for, hvilken myndighed vedkommende repræsenterer, hvis kontrollen foretages i samarbejde med andre myndigheder.

Personer, der ved kontrollen skønnes at udføre beskæftigelse i virksomheden, kan anmodes om at oplyse navn, adresse og fødselsdato samt ansættelsesperiode og løn- og ansættelsesvilkår. Adgangen til at få oplysninger om ansatte svarer således til den adgang, som de statslige told- og skattemyndigheder fik i 2002 til efter kildeskattelovens § 86, stk. 4, til at få oplysninger om de ansatte og deres arbejds- og lønforhold m.v.

Kommunen kan efterse alt materiale, der vedrører borgerens ansættelses- og lønforhold. Det gælder uanset om oplysningerne findes i et manuelt eller elektronisk register. Løst papirmateriale, der ikke findes i et manuelt eller edb-register, kan ligeledes indgå i kommunens eftersyn.

Eftersynet skal gennemføres således, at den erhvervsdrivende ikke forhindres i at udføre sin daglige virksomhed.

Der kan opstå situationer, hvor politiets bistand kan blive nødvendig. Det forudsættes, at bistanden kun ydes, hvor det er absolut nødvendigt. Der er indsat en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter socialministeren efter forhandling med justitsministeren og be-